

Tönköl József

Hogy itt se, amott se

Vörös róka fut ingemen, ilyen lesz az életem vége,
hogy itt se, amott se,
a tűznyelvek rókafiakként szökdécselnek rajtam,
nem élhettem olyan sorstalanul, mint az istenek,
a házak fehér fácánok, régóta vártak engem,
hegyen szarvas-nagy kutyák, jávorbika-nagy ebek,
cobolyprém-puha imáimmal kihez folyamodjak,
éles késsel vágom karvaly meg csuka bőrét,
teszem a tarisznyába, éltesen ez az ég,
bundás lovas, mókus ugrat feléd dobogó ágakon,
mint omló húsú hering őszi folyómederben,
vasalt szánomat benövi fű, harmatos moha,
vannak jó és rossz bálványszellemeik,
másukat látom:
fabábuk a vogulok födeles ládájában,
a ház szent sarkában, lehet tőlük esőt kérni,
szerencsés halászatot, medveszem csillagokat,
kőfalu istennőjétől, kómajor istennőjétől azt,
hadd váljak kővé, ne leljenek rám ellenségeim,
elhiszem, vadra ugatnak így a kutyák,
sorsunkra, esti nép vagyunk, este mindent értünk,
szarvasok csengő patáit, karmos vadmadarokat,
tízezer szárnyas vadmadarat, hét vékonyhavú telet.

Zsupphajad égő ezüstben

Vastag kanczsupphajad égő ezüstben, rozsföldeken,
amerre a szem ellát, mostantól az ágyamnál állsz,
ahogy távolodnak tegnapok, zsupp perzsel, parázslík,
sziklákon átszökkensz, vasvadonon átnyargalsz,
anyámul adott az erdő, kihasasodó gyöngyvirág hajóit
a Gógán virágoztatja, az őzek előbb-utóbb fölugranak,
feszülnek háromszögletű vitorlák,
itthon vagyok, búcsúi sátor mondja el a tengernyi időt,

a víg zajt cimbalom fölött, mindent pontosan elbeszél,
ártó holdat, képzelgést és valóságot,
hogy melyik lányt ki hívta el táncolni,
kinek a keze simogatott, kinek mézédés a nyelve,
talán hosszúfogú medvék között talált bűnben,
ölelésben, démonok mezsgyéjén, hol mindig május van,
sodorja tulipánjait a dagadó szél, messze a jövevényt,
ki árván őrzi a teheneket a réten, egy másik nyárban,
ahol az út fényeit veri föl elrémült szárnyával a kolomp,
táncát a csordás pora érzi,
templomok, dombok fölött száll, mint az angyal,
aki beszélni tud minden kivesző nyelven és a kövekkel is.

Jöttem mezőt járni

A tehén szarva ismerős itt, mint szelencebokor alatt a kutya,
száradni kitett bab a ponyván, jöttem mezőt járni,
azért ide, hogy veletek legyek, másért miért,
itt, ahol az emlékezet összekuszálódik, mint a kusza kéve,
itt, ahová nem ér el a hangoskodók hangja, a bajt fecsegőké,
ahol olyan mélyek a vizek a hidak alatt,
mintha hét folyó suhogna el a földúlt ártér rétjein,
hét fátyolos Rába szórná hamuját körénk,
ez itt a haza, széles e határban ezek itt az újra vesztesek,
vesszenek, hulljanak csak, hadd imádkozzanak reggel és este,
ne emlékezzenek semmire,
költők sírjára, a hegy útjaira, húsvétra, pünkösdre,
ne kérjék dalokkal a mezőistent, hogy kalászuk nehéz legyen,
hogy szabaduljanak az éjjeli madarak csöndjétől,
innen a csalános parttól, szántóföldektől, pipacstáptosoktól.